

อรฐา รังผึ้ง, ธนาภรณ์ ชินทะวัน, อรรถวิทย์ เนินชัด, สุนตตรา ปานทรัพย์, ฐิติมา ทองปลิว, ปิยนุช จันทรอักษร, ปาริชาติ จ่านาง, วิรุทธิ์ แซ่ลิ้ม, แสงโสม ศิริพานิช, ญัฐจิรณ เทพวิไล, บวรวรรณ ดิเรกโคก, ฉันทชนก อินทร์ศรี, พจมาน ศิริอารยาภรณ์

ทีมตระหนักรู้ (Situation Awareness Team: SAT) กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

✉ outbreak@health.moph.go.th

สถานการณ์การเกิดโรคประจำสัปดาห์ที่ 49 ระหว่างวันที่ 4-10 ธันวาคม 2559 ทีมตระหนักรู้ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข ได้รับรายงานและตรวจสอบข้อมูลเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา พบโรคและเหตุการณ์ที่น่าสนใจ ดังนี้

สถานการณ์ภายในประเทศ

1. สงสัยโรคไข้เลือดออก เสียชีวิต 2 ราย จากจังหวัดสตูล และสระบุรี

จังหวัดสตูล พบผู้ป่วยเพศชาย อายุ 2 ปี ขณะป่วยอาศัยอยู่ตำบลเจ๊ะบิลัง อำเภอเมือง เริ่มป่วยวันที่ 29 พฤศจิกายน 2559 ด้วยอาการไข้ต่ำ ๆ และต่อมาในวันที่ 1 ธันวาคม 2559 มีอาการไข้สูง ไอ มีเสมหะ ไม่มีน้ำมูก ไปรับการรักษาที่คลินิกเอกชนแห่งหนึ่ง ตรวจพบ Dengue NS1Ag positive แพทย์แนะนำให้ไปตรวจอีกครั้งที่โรงพยาบาลในวันที่ 3 ธันวาคม 2559 แต่ญาติไม่ได้ทำตามคำแนะนำของแพทย์ จนในวันที่ 5 ธันวาคม 2559 เด็กมีอาการมากขึ้นจึงได้นำไปโรงพยาบาลสตูล โดยมีอาการแรกเริ่มที่แผนกฉุกเฉิน คือ มีอาการซึม อ่อนเพลีย อาเจียนเป็นเลือด (coffee ground) อุณหภูมิ 38 องศาเซลเซียส อัตราการเต้นหัวใจ 154 ครั้ง/นาที อัตราการหายใจ 60 ครั้ง/นาที ความดันโลหิต 60/40 มิลลิเมตรปรอท ผลทางห้องปฏิบัติการ การนับความสมบูรณ์ของเม็ดเลือด พบเม็ดเลือดขาว 7,700 เซลล์ต่อลูกบาศก์มิลลิเมตร เกล็ดเลือด 27,000 เซลล์ต่อลูกบาศก์มิลลิเมตร ความเข้มข้นของเม็ดเลือดแดงในเลือด ร้อยละ 40 แพทย์วินิจฉัยเบื้องต้น Dengue Hemorrhagic Fever ในวันที่ 6 ธันวาคม 2559 ผู้ป่วยมีอาการน้ำท่วมปอดและมีเลือดออก จึงส่งต่อผู้ป่วยไปยังโรงพยาบาลหาดใหญ่ และเสียชีวิตในเวลาต่อมา จากการสอบสวนโรคพบว่าในหมู่บ้านเดียวกับผู้เสียชีวิตมีผู้ป่วยสงสัยไข้เลือดออก 1 ราย (เริ่มป่วยประมาณวันที่ 25 พฤศจิกายน 2559) โดยอยู่ห่างจากบ้านผู้ป่วยเกิน 200 เมตรและไม่มีประวัติไปมาหาสู่กัน ทีม SRRT ดำเนินการสอบสวน พันสารเคมีและสำรวจค่าดัชนีลูกน้ำยุงลายบ้านผู้เสียชีวิตรัศมี 100 เมตร พบว่ามีลูกน้ำยุงลายอยู่ในภาชนะรอบบ้านโดยมีค่า HI เท่ากับ 16 และค่า CI เท่ากับ 14

จังหวัดสระบุรี พบผู้ป่วยหญิง อายุ 57 ปี อาชีพขายน้ำที่ค้าขายแห่งหนึ่งในจังหวัดสระบุรี ขณะป่วยอาศัยอยู่บ้านพักตำบลโคกสว่าง อำเภอเมือง จังหวัดสระบุรี เริ่มป่วยวันที่ 22 พฤศจิกายน 2559 เข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลเอกชนแห่งหนึ่ง

ขึ้น จึงเข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลค่ายทหารในวันที่ 4 ธันวาคม 2559 ด้วยอาการไข้สูง ไม่มีอาการเลือดออกให้เห็นชัดเจน แพทย์รับเข้าเป็นผู้ป่วยในของโรงพยาบาลและเสียชีวิตในวันเดียวกัน เวลา 22.55 น. โดยแพทย์สงสัย Dengue Shock Syndrome ผลทางห้องปฏิบัติการพบเม็ดเลือดขาว 5,200 เซลล์ต่อลูกบาศก์มิลลิเมตร เกล็ดเลือด 150,000 เซลล์ต่อลูกบาศก์มิลลิเมตร ความเข้มข้นของเม็ดเลือดแดงในเลือด ร้อยละ 53 เก็บตัวอย่างเลือดผู้ป่วยส่งตรวจเลือด ด้วยวิธี real-time PCR เพื่อหา serotype ที่กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ พบว่าให้ผลลบ จากการสอบสวนพบว่าบริเวณรอบบ้าน และในชุมชนที่พักอาศัยของผู้ป่วยไม่พบมีผู้ป่วยโรคไข้เลือดออกรายอื่นและผู้ป่วยมีประวัติการเดินทางระหว่างบ้านพักกับค่ายทหารเป็นประจำ ระยะทางประมาณ 3 กิโลเมตร ทีม SRRT และหน่วยเสนารักษ์ ดำเนินการสอบสวน พันสารเคมีที่บริเวณร้านขายน้ำและบ้านพัก

2. โรคพิษสุนัขบ้า เสียชีวิต 2 ราย จาก 2 จังหวัด

จังหวัดชลบุรี พบผู้ป่วยสงสัยโรคพิษสุนัขบ้า เพศชาย อายุ 58 ปี อาชีพรับจ้างก่อสร้าง ขณะป่วยอาศัยอยู่ตำบลสุวรรณ อำเภอบ่อทอง จังหวัดชลบุรี เริ่มป่วยในวันที่ 4 ธันวาคม 2559 ด้วยอาการลิ้นแข็ง อ่อนเพลีย กลืนน้ำและอาหารไม่ได้ เข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลบ่อทองในวันที่ 5 ธันวาคม 2559 เวลา 06.30 น. ด้วยอาการหอบ ไอ 6 ชั่วโมงก่อนมาโรงพยาบาล มีรอยเกาที่ข้างขา 2 ข้างเป็นแผลลอกตื้น ครุดเป็นรอยขีด ตรวจร่างกายพบอุณหภูมิ 37.7 องศาเซลเซียส อัตราการเต้นหัวใจ 152 ครั้ง/นาที ความดันโลหิต 214/136 มิลลิเมตรปรอท แพทย์วินิจฉัยเบื้องต้น Encephalitis ส่งต่อผู้ป่วยไปยังโรงพยาบาลชลบุรี ในวันเดียวกัน และเสียชีวิตเวลาประมาณ 15.00 น. เจ้าหน้าที่ได้เก็บตัวอย่างเนื้อสมองและปมรากผมส่งตรวจที่ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ ชลบุรี ในวันที่ 6 ธันวาคม 2559 อยู่ระหว่างการตรวจ จากการสอบสวนพบผู้ป่วยมีประวัติถูกสุนัขกัดที่กิน 2 ปีก่อน ไม่ได้รับการฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า ผู้ป่วยเลี้ยงสุนัข 2 ตัวได้ถูกสุนัขที่เลี้ยงไว้กัดเท้าข้างขวา วันที่ 26 กันยายน 2559 ไม่ได้รับการฉีดวัคซีนป้องกัน

โรคพิษสุนัขบ้า และสุนัขมีประวัติการได้รับวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าไม่ชัดเจน ต่อมาวันที่ 2 ตุลาคม 2559 สุนัขที่กัดผู้ป่วยได้ตายลง ไม่ได้ส่งตรวจโรค ส่วนสุนัขอีก 1 ตัวอายุประมาณ 1 ปี เริ่มมีอาการคล้ายโรคพิษสุนัขบ้า ทีม SRRT อำเภอบ่อทอง ร่วมกับปศุสัตว์อำเภอบ่อทองจึงทำการส่งตัวอย่างตรวจเมื่อวันที่ 6 ธันวาคม 2559 อยู่ระหว่างการตรวจ ค้นหาผู้สัมผัส/กลุ่มเสี่ยงเพื่อฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า พบผู้สัมผัสทั้งสิ้น 37 ราย ให้ความรู้ในการป้องกันตนเองจากโรคพิษสุนัขบ้าแก่ประชาชนในพื้นที่และสำรวจจำนวนสัตว์เลี้ยงที่จำเป็นต้องได้รับวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า ซึ่งได้รับการสนับสนุนวัคซีนจากปศุสัตว์จำนวน 500 โดส และทีม SRRT สคร.6 ได้สุ่มประเมินความรู้ของประชาชนในพื้นที่เสี่ยง 8 ราย

จังหวัดสมุทรปราการ ผู้ป่วยยืนยันโรคพิษสุนัขบ้า เพศชาย อายุ 18 ปี ขณะป่วยอาศัยอยู่หมู่บ้านจัดสรรแห่งหนึ่ง จังหวัดสมุทรปราการ อาชีพพนักงานเสิร์ฟในร้านอาหารย่านเกษตรนวมินทร์ กรุงเทพมหานคร เริ่มป่วยในวันที่ 26 พฤศจิกายน 2559 ด้วยอาการคันตามร่างกาย ปวดศีรษะ ขาดตามร่างกาย หายใจลำบาก และอาเจียนเป็นเลือด เข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลเอกชนในวันที่ 27 พฤศจิกายน 2559 เวลาประมาณ 03.00 น. และเสียชีวิตในวันที่ 28 พฤศจิกายน 2559 ตัวอย่างน้ำไขสันหลังของผู้ป่วยส่งตรวจวิเคราะห์หาสารพันธุกรรมไวรัสพิษสุนัขบ้าด้วยเทคนิค Nested RT-PCR ที่สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สาธารณสุข กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ผลเป็นบวก จากการสอบสวนพบผู้ป่วยมีประวัติถูกสุนัขกัดที่ขาท่อนล่างด้านขวา แผลมีเลือดออก ไม่ได้ไปรับวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า ทีม SRRT อำเภอมืองสมุทรปราการ ร่วมกับสคร.6 ชลบุรี ดำเนินการ ค้นหาผู้สัมผัส/กลุ่มเสี่ยงเพื่อฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า พบผู้สัมผัสทั้งสิ้น 3 ราย เป็นผู้สัมผัสร่วมบ้าน 2 ราย ผู้สัมผัสที่มาดูแลผู้ป่วยก่อนเสียชีวิต 1 ราย และให้ความรู้ในการป้องกันตนเองจากโรคพิษสุนัขบ้าแก่ประชาชน และร่วมกับปศุสัตว์สำรวจจำนวนสัตว์เลี้ยงที่จำเป็นต้องฉีดวัคซีนในพื้นที่

3. การประเมินความเสี่ยงของภาวะอากาศหนาว

จากรายงานการเฝ้าระวังโรค สำนักระบาดวิทยาพบว่ามีรายงานผู้เสียชีวิตจากภาวะอากาศหนาว ระหว่างวันที่ 1 พฤศจิกายน 2558-29 กุมภาพันธ์ 2559 รวมทั้งสิ้น 94 ราย จังหวัดนครราชสีมา และปราจีนบุรี มีรายงานผู้เสียชีวิตมากที่สุด (จังหวัดละ 7 ราย) รองลงมา คือ บึงกาฬ (6 ราย) และเชียงใหม่ (5 ราย) เพศชาย 79 ราย และเพศหญิง 15 ราย อัตราส่วนเพศหญิงต่อเพศชาย 1 : 5.27 อายุระหว่าง 2 เดือน ถึง 96 ปี โดยส่วนใหญ่จะอยู่ในช่วงวัยผู้สูงอายุ กลุ่มอายุที่พบสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ อายุ 65 ปีขึ้นไป 50-54 ปี และ 55-59 ปี ตามลำดับ อาชีพรับจ้างพบมากที่สุด (ร้อยละ 27) การ

เสียชีวิตเกิดขึ้นภายในที่อยู่อาศัย ร้อยละ 64 และนอกบ้าน ร้อยละ 36 ปัจจัยเสริมที่พบในผู้เสียชีวิตมากที่สุด คือ การดื่มสุรา (ร้อยละ 45) และ สวมเครื่องนุ่งห่มไม่เพียงพอ ร้อยละ 13.83 รวมทั้งกลุ่มคนที่มีโรคประจำตัวมีโอกาสเสียชีวิตง่ายขึ้น พบโรคความดันโลหิตสูงสูงสุด รองลงมา โรคหัวใจ โรคเบาหวาน หอบหืดและพิษสุราเรื้อรัง

การประเมินความเสี่ยง

กรมอุตุนิยมวิทยาได้เตือนว่าช่วงเดือนธันวาคม 2559 ถึง มกราคม 2560 พื้นที่ภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทยจะมีอุณหภูมิลดลง คาดว่าอุณหภูมิจะต่ำสุด 6-7 องศาเซลเซียส ซึ่งต่ำกว่าช่วงเวลาเดียวกันของ 2-3 ปีที่ผ่านมา และบางช่วงเวลาอาจเกิดพายุฝนฟ้าคะนองและลูกเห็บจากได้จากอิทธิพลของคลื่นกระแสลมตะวันตก นอกจากนี้เป็นช่วงประชาชนนิยมท่องเที่ยวบนภูเขาและดอยสูงที่มีอากาศหนาวเย็น

ข้อเสนอเพื่อพิจารณา

จากข้อมูลการเฝ้าระวังผู้เสียชีวิตจากภาวะอากาศหนาว จึงควรให้ความช่วยเหลือและคำแนะนำแก่เจ้าหน้าที่และประชาชน ดังนี้

1. ประสานหน่วยงานผู้รับผิดชอบในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว เช่น อุทยานแห่งชาติ ชุมชน เพื่อแจ้งเตือนแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้อง และเตรียมพร้อมช่วยเหลือนักท่องเที่ยวในยามฉุกเฉิน
2. ประชาชนควรดูแลสุขภาพออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ และทำร่างกายให้อบอุ่น สวมใส่เสื้อผ้ากันหนาว รับประทานอาหารที่มีประโยชน์โดยเฉพาะผักและผลไม้ที่มีวิตามินซีสูง เช่น ฝรั่ง มะละกอกุ้ง มะขามป้อม ส้ม เป็นต้น
3. เตรียมเครื่องนุ่งห่มกันหนาวให้พร้อมและอาศัยในที่อบอุ่นที่สามารถปกป้องตัวเองจากภาวะอากาศหนาวได้ โดยเฉพาะกลุ่มเสี่ยง เช่น ผู้สูงอายุ ผู้ที่มีโรคประจำตัวเช่น ความดันโลหิตสูง หอบหืด และ พิษสุราเรื้อรัง เด็กเล็ก และคนพิการ
4. จัดทีมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทุกชนิดในช่วงภาวะอากาศหนาว เนื่องจากการเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นปัจจัยเสริมที่สำคัญที่ทำให้เสียชีวิตในช่วงอากาศหนาวมากขึ้น
5. ระมัดระวังและเฝ้าสังเกตอาการผู้ป่วยที่รับประทานยาบางชนิด เช่น ยากล่อมประสาท ยารักษาอาการชักและอื่น ๆ ที่มีผลทำให้อุณหภูมิร่างกายลดต่ำลง
6. ระมัดระวังไม่อาบน้ำเย็นท่ามกลางอุณหภูมิที่หนาวเย็น ทำให้อุณหภูมิร่างกายลดต่ำลงหรือหมดสติได้
7. ในช่วงอากาศหนาวเย็นทำให้ติดเชื้อได้ง่ายโดยเฉพาะโรคติดเชื้อทางเดินหายใจ โรคปอดอักเสบ โรคอาหารเป็นพิษ และอื่น ๆ ควรดูแลสุขภาพให้แข็งแรงและปฏิบัติตามหลักสุขอนามัย ล้างมือด้วยน้ำและสบู่ หลีกเลี่ยงการคลุกคลีกับผู้ป่วยและสวมใส่เสื้อผ้าให้

ร่างกายอ่อนแอ หากมีอาการเจ็บป่วยควรรีบไปพบแพทย์

4. สถานการณ์โรคและภัยที่น่าสนใจในประเทศไทย

สถานการณ์อุทกภัย ตั้งแต่วันที่ 1-6 ธันวาคม 2559 ได้เกิดฝนตกหนักหลายพื้นที่ในเขตสุขภาพที่ 11 และ 12 เนื่องจากหย่อมความกดอากาศต่ำกำลังแรงบริเวณทะเลจีนใต้ตอนล่างได้เคลื่อนเข้าปกคลุมภาคใต้ตอนล่างของประเทศไทยและประเทศมาเลเซีย ประกอบกับมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือที่พัดปกคลุมภาคใต้และอ่าวไทยมีกำลังแรงส่งผลให้เขตสุขภาพที่ 11 เกิดอุทกภัยใน 5 จังหวัด ได้แก่ นครศรีธรรมราช สุราษฎร์ธานี กระบี่ ชุมพร และระนอง กระจายใน 48 อำเภอ 302 ตำบล 2,192 หมู่บ้าน 136,675 ครัวเรือน (ครัวเรือนไม่รวม จ.ระนอง) และเขตสุขภาพที่ 12 เกิดอุทกภัยใน 4 จังหวัด ได้แก่ ตรัง สงขลา พัทลุง และปัตตานี เกิดฝนตกหนักทำให้น้ำท่วมขังในพื้นที่ 39 อำเภอ 272 ตำบล 1,739 หมู่บ้าน ประชาชนได้รับผลกระทบ 87,802 ครัวเรือน โดยเขตสุขภาพที่ 11 ตั้งแต่วันที่ 2-11 ธันวาคม 2559 มีรายงานผู้เสียชีวิตและสูญหายรวม 15 ราย (จังหวัดนครศรีธรรมราช 10 ราย สุราษฎร์ธานี 5 ราย) เพศชาย 13 ราย เพศหญิง 2 ราย (ผู้ใหญ่ 12 ราย เด็ก 3 ราย) เป็นเด็กอายุต่ำกว่า 6 ปี 3 รายและเป็นผู้สูงอายุเกิน 60 ปี 4 ราย สาเหตุการเสียชีวิตส่วนใหญ่เกิดจากการจมน้ำ จากข้อมูลการออกหน่วยสาธารณสุขเคลื่อนที่พบผู้มารับบริการสูงสุดด้วยโรคน้ำกัดเท้า รวม 9,605 ราย รองลงมา คือ ไข้หวัด/คออักเสบ 3,246 ราย เขตสุขภาพที่ 12 ตั้งแต่วันที่ 1-6 ธันวาคม 2559 มีรายงานจากจังหวัดสงขลา เสียชีวิต 2 ราย (อ.สะเดา) จังหวัดพัทลุง เสียชีวิต 2 ราย (อ.เมือง อ.เขาชัยสน) จังหวัดปัตตานี เสียชีวิต 2 ราย (อ.ยะรัง อ.มายอ) สูญหาย 3 ราย (อ.สายบุรี 2 ราย อ.มายอ 1 ราย) ผลกระทบจากอุทกภัยดังกล่าวเป็นความเสี่ยงในระดับสูง จึงควรมีการสื่อสารความเสี่ยงให้ประชาชนในพื้นที่ติดตามประกาศกรมอุตุนิยมวิทยา ฝ้าระวังสถานการณ์น้ำท่วมและน้ำป่าไหลหลาก เพื่อเตรียมพร้อมด้านสุขภาพเป็นพิเศษในผู้สูงอายุ เด็ก และผู้ที่มีโรคประจำตัว

สถานการณ์โรคอาหารเป็นพิษ จากข้อมูลการเฝ้าระวังโรค (รง. 506) ระหว่างวันที่ 1 มกราคม-3 ธันวาคม 2559 พบว่า มีรายงานผู้ป่วยโรคอาหารเป็นพิษรวมทั้งประเทศ 121,973 ราย คิดเป็นอัตราป่วย 186.43 ต่อประชากรแสนคน ไม่พบผู้เสียชีวิต อัตราป่วยต่อประชากรแสนคนของกลุ่มอายุที่สูงสุด ได้แก่ 15-24 ปี (13.37) รองลงมา ได้แก่ 45-54 ปี (11.67) จังหวัดที่มีอัตราป่วยต่อประชากรแสนคนสูงสุด 5 อันดับแรก ได้แก่ จังหวัดขอนแก่น (451.11) บุรีรัมย์ (415.69) อำนาจเจริญ (414.49) อุบลราชธานี (412.25) และปราจีนบุรี (401.04) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมี

อัตราป่วยสูงสุด (269.26) รองลงมาคือ ภาคเหนือ (238.54) ภาคกลาง (131.36) และภาคใต้ (56.05)

จากโปรแกรมตรวจสอบข่าวการระบาดของกรมควบคุมโรค ได้รับรายงานการระบาดของโรคอาหารเป็นพิษเป็นกลุ่มก้อนในปี พ.ศ. 2559 จำนวน 94 เหตุการณ์ ส่วนใหญ่เป็นการระบาดในโรงเรียน สาเหตุจากเห็ดพิษ รองลงมาเกิดจากเชื้อแบคทีเรียและไวรัส โดยเดือนพฤศจิกายนมีรายงาน 17 เหตุการณ์ รองลงมา คือ ธันวาคม (6) เมษายน (6) และกุมภาพันธ์ (6)

เมื่อเปรียบเทียบสถานการณ์ของปีนี้กับช่วงเวลาเดียวกันของปีที่แล้วจะเห็นว่า แนวโน้มของโรคสัปดาห์ 23-29 สูงกว่าปีที่แล้วและค่ามัธยฐาน 5 ปีย้อนหลัง (พ.ศ.2554-2558) หลังจากนั้นลดลงอย่างต่อเนื่อง และเพิ่มสูงผิดปกติในสัปดาห์ 45 ถึง 48 ซึ่งสูงกว่าปีที่แล้วและค่ามัธยฐาน 5 ปี (พ.ศ.2554-2558) (รูปที่ 2) ควรให้ความรู้ประชาชนในการป้องกันตนเองจากการรับประทานอาหารที่ปรุงไม่สุกสนิท มีการปนเปื้อน โดยเฉพาะผู้ปรุงอาหารเน้นความสะอาดของน้ำและอาหารให้กับกลุ่มคนจำนวนมาก

สถานการณ์ต่างประเทศ

1. การระบาดของโรคไข้หวัดนกสายพันธุ์ H5N8 ในสัตว์ปีก ในทวีปยุโรป

ข้อมูลจากเว็บไซต์ Center for Infectious Disease Research and Policy (CIDRAP) เผยแพร่ ณ วันที่ 6 ธันวาคม 2559 ปัจจุบันประเทศในทวีปยุโรปได้รับการยืนยันพบเชื้อไวรัสไข้หวัดนกสายพันธุ์ H5N8 ทั้งหมด 14 ประเทศ ได้แก่ โครเอเชีย ฮังการี โรมาเนีย เยอรมนี โปแลนด์ ฝรั่งเศส เนเธอร์แลนด์ ออสเตรีย เดนมาร์ก สวีเดน ฟินแลนด์ สวิตเซอร์แลนด์ รัสเซีย และเซอร์เบีย โดยเซอร์เบีย เป็นประเทศล่าสุดในยุโรปที่มีรายงานพบไข้หวัดนกสายพันธุ์ H5N8 กระทรวงเกษตรของประเทศเซอร์เบีย ตรวจพบไวรัสไข้หวัดนกสายพันธุ์ H5N8 ในหงส์ขาว (Mute swan) 6 ตัว ในวนอุทยานใกล้กับเมือง Novi Sad อยู่ทางภาคกลางตอนเหนือของประเทศ การระบาดเริ่มต้นขึ้นเมื่อวันที่ 30 พฤศจิกายน 2559 และผลตรวจทางห้องปฏิบัติการให้ผลบวกต่อเชื้อไวรัสไข้หวัดนกสายพันธุ์ H5N8 ในวันที่ 2 ธันวาคม 2559 นอกจากนี้ในปลายเดือนพฤศจิกายนทางการประเทศยูเครนได้รายงานสงสัยการระบาดของไข้หวัดนกชนิด H5

นอกจากในทวีปยุโรปยังพบการระบาดของไข้หวัดนกสายพันธุ์ H5N8 ในประเทศอียิปต์ อินเดีย อิหร่าน ตูนิเซีย และอิสราเอล (แหล่งข่าว : <http://www.cidrap.umn.edu/news-perspective/2016/12/h5n8-outbreaks-expand-serbia>)